

Datum

Yttrande

Adress

Diarienummer
GYVF-2019-2538

Till
Kommunstyrelsen

**Remiss om motion om att motverka skolfrånvaro och främja skolnärvaro
STK-2019-706**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har tagit del av motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om att motverka skolfrånvaro och främja skolnärvaro. Sammantaget bedömer nämnden att befintliga strukturer och rutiner för arbetet med att främja elevers närvaro och motverka skolfrånvaro är ändamålsenliga samt säkerställer att arbetet bedrivs i enlighet med skollagen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avslå första och tredje att-satsen i motionen.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att avge yttrande om en motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om att motverka skolfrånvaro och främja skolnärvaro. I motionen presenteras två förslag som berör gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ansvarsområden. Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- Att uppdra alla berörda nämnder att upprätta gemensamma mål om skolnärvaro.
- Att uppdra åt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att upprätta en årlig rapport om studieavbrott och skolfrånvaro som beskriver nuläget och utvärderar åtgärder.

I motionen läggs fokus på grundskolenämndens mål och uppföljning av elevfrånvaro. Det är oklart om förslagen rör endast gymnasieelever eller om även studerande inom vuxenutbildningen avses. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande innefattar en redovisning av frånvaroarbetet som sker inom samtliga skolformer nämnden ansvarar för. Vidare innehåller yttrandet endast kommentarer och synpunkter kring de två förslag som direkt berör nämnden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbete med frånvaro i gymnasieskolan

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens skolenheter arbetar med elevers närvaro och frånvaro i enlighet med bestämmelserna i 15 kap. 16 § skollagen (2010:800). Skolorna arbetar aktivt med att utveckla nya arbetssätt för att främja närvaro och motverka frånvaro.

Elevnärvaro är en prioriterad fråga då flera av skolorna ser frånvaro som ett första tecken på andra bakomliggande problem. Om en elev uteblir från den verksamhet som anordnas utan giltigt skäl, ska vårdnadshavaren informeras om detta samma dag. Vid det fall eleven är myndig kan kontakt med vårdnadshavare endast ske om eleven har gett sitt medgivande till det. Vid upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, ska frånvaron skyndsamt utredas.

Skollagen ändrades i juli 2018 i syfte att minska elevers upprepade och längre frånvaro. Mot bakgrund av att bestämmelserna i skollagen förtydligades har förvaltningens arbetat med att utveckla verksamhetens riktlinjer kring elevfrånvaro. Våren 2019 tog gymnasiektorernas ledningsgrupp beslut om att implementera gemensamma riktlinjer och mallar som ska fungera som ett stöd för verksamheterna. Stödmaterialet kallas Frånvarotrappan och implementerades vid höstterminens start 2019. Syftet med gemensamma riktlinjer och mallar är, förutom att minska elevfrånvaron, att öka likvärdigheten gällande skolornas hantering av frånvaro.

Frånvarotrappan består av fem steg som innefattar ett antal åtgärder. Vid all frånvaro, både anmäld och oanmäld, meddelas vårdnadshavare via SMS. Om elevens frånvaro uppgår till 10 % eller mer under de senaste två veckorna, tar mentor kontakt med elev och vårdnadshavare. Vid fortsatt frånvaro, samt sammanhängande frånvaro på en vecka, sammanställer mentor underlag kring frånvaron och informerar elevhälsoteamet på skolan för diskussion om vidare handläggning. Rektor, eller den rektor utser, beslutar om eventuell utredning och elev samt vårdnadshavare kallas till möte. Därefter kan beslut om vidare åtgärder alternativt åtgärdsprogram tas och eventuellt hålls samtal med externa kontakter, såsom socialtjänsten. Vid behov tas beslut om orosanmälan till socialtjänsten samt eventuell rapportering av hög frånvaro till Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Elever med hög frånvaro är en heterogen grupp och orsakerna till frånvaro är många. För att tidigt kunna identifiera bakomliggande faktorer till frånvaro krävs samverkan mellan flera professioner. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter arbetar systematiskt med främjande och förebyggande insatser för att minska frånvaron bland gymnasieelever då detta är en vedertagen riskfaktor som starkt hänger samman med elevernas måluppfyllelse och psykiska hälsa. Utifrån ett förebyggande perspektiv sker samverkan mellan elevhälsan, mentorer, berörda lärare och skolledning för att tidigt fånga upp elever som riskerar en hög frånvaro. Generellt använder skolorna även informationsbrev om CSN:s riktlinjer som ett verktyg för att förebygga frånvaro. Skolorna har egna rutiner för analys och uppföljning av frånvaro på individnivå och utifrån detta arbetar verksamheten aktivt med förebyggande åtgärder för en för-bättrad närvaro samt minskad frånvaro.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbete med frånvaro inom vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen har infört en tätare uppföljning av elevnärvaro. Elevuppföljningen innebär att lärare under hösten 2019 ringt upp de elever som varit frånvarande från undervisningen. Insatsen har lett till att elevnärvaron ökat och även medfört en ökad lärarkontakt för eleverna. Som ett resultat av den ökade elevnärvaron har fler elever dels klarat sina kurser och dels valt att studera vidare efter sfi. Vidare pågår ett utvecklingsarbete i form av en studie med analys av elevers avbrott inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande- och gymnasialnivå. Avbrottsstudien syftar till att kartlägga anledningar till studieavbrott och att undersöka behovet av eventuella justeringar i det pedagogiska upplägget i verksamheten som kan leda till en ökning av andelen elever som fullföljer sina studier.

Det är av vikt att poängtera att vuxenutbildningen är en frivillig skolform och att det därmed finns flera svårigheter med att följa upp närvaro och studieavbrott. En framgångsfaktor för vuxna som arbetar och samtidigt studerar är hög grad av flexibilitet i studieform och studietakt. Detta medför att det är komplext att analysera närvaron, exempelvis sker viss vuxenutbildning i form av distansstudier. Inom vuxenutbildningen görs även så kallade positiva studieavbrott då den studerande gjort ett avbrott i sina studier till förmån för arbete eller föräldraledighet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens synpunkter på motionens förslag

Angående frågan om gemensamma mål om skolnärvaro är de nuvarande nämndmålen utformade på en annan detaljnivå än vad motionären föreslår. I nuläget finns det inga möjligheter att formulera mål utanför den ordinarie målkedjan och budgetprocessen. Det pågår även en omarbetning av målstrukturen i Malmö, vilket innebär att det finns praktiska svårigheter att skapa de mål som föreslås.

Vad gäller förslaget om en årlig rapport om studieavbrott och skolfrånvaro är detta området som följs upp inom ramen för det ordinarie kvalitetsarbetet på både respektive skola och på aggregerad nivå, vilket beskrivs i ovanstående redovisning. Under våren 2017 infördes ett nytt administrativt systemstöd på gymnasieskolorna som underlättar både huvudmannens och verksamhetens möjligheter att följa elevers närvaro och frånvaro. På aggregerad nivå följs frånvaro och avbrott upp i huvudmannens lägesrapport för gymnasieskolan, vilken kommer att behandlas av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vid sammanträdet i december 2019.

Sammantaget bedömer gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att befintliga strukturer och rutiner för arbetet med att motverka skolfrånvaro i gymnasieskolan är ändamålsenliga samt säkerställer att arbetet bedrivs i enlighet med skollagen. Det kan konstateras att arbetet för en förbättrad närvaro är en prioriterad fråga för verksamheterna och att arbetet med att förebygga studieavbrott och frånvaro är ständigt pågående.

Mot bakgrund av ovanstående beslutar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att avslå första och tredje attacken i motionen

Ordförande

Juan-Tadeo Espitia

Förvaltningsdirektör

Lars Rehnberg

Moderaterna och Centerpartiet har reserverat sig muntligen mot beslutet.
Sverigedemokraterna har inkommit med en skriftlig reservation.